

Bétsből, Januárius' 20-dikán 1818.

Nagy Britannia.

A' multt Dec. 29 dikén dült-el *Hone* Könyvárosnak a' pere az Esküttek Törvénszéke előtt. A' mint előre volt a' híre, hogy ártatlannak fogják itélni, úgy tellyesedett be. Ámbár ő maga már azelőtt az újságokban közöniségesen engedelmet kért, hogy a' Szent Írást betetlenül parodiálja: mindazáltal találkozta olyanok, kik az ő büntetés alól való felszabadíttatásából egész triumszt üztek. Öszvegyültek a' fent kitétt napon majd tsak nem minden gyanus, vagy már valaha meg is ítéltetett Könyvirók a' *London-Taverne* nevü házban. Lehetett itt ekkor látni, egy Londoni újságként, olyan embereket, kik az Igasság-kiszolgáltató Törvénszék kezei közül valami úton módon kifejtették magokat, — másokat, kiket ugyan az megbüntetett, és végre olyanokat, kiknek még hihetőkép-pen lesz azzal bajok. *Hone*, ártatlannak való ítéltetését egyenesen tsak egyetlen egy Eskütt kemény-nyakuságának köszönheti, a' ki a' 12. között legjobban harizolt mellette. Az egész dolog így ment végebe. *Waitman* úr mint Elölülő egy beszédet tartott az ülésnek kezdetével, mellyben azt vitatta, hogy *Hone* a' könyvnyomtatás szabadságának védelmezésénél fogva, Nagy Britannianak minden jussait védelmezte, mivelhogy mind a' könyvnyomtatás szabadságán vagynak azok fundáltatra; következésképpen *Hone* úr, nem hogy bűnös volna, de még magát a' házára nézve érdemesítette, és meg-

jutalmaztatást érdemel. Lord *Cochranénak* bejöveteleével olly nagy tapsolás támadott, hogy az Elölülő félbe hagyta beszédjét. Azután Sir *Francis Barden* kezdett szólni; a' tapsolás miatt sokáig nem tudott hozzá fogai a' beszédhez. Azok, a' kik a' szalában hátul voltak, azt kívánták, hogy álljon-fel az asztalra, és onnan beszéljen, a' mi meg is történt. Minekutánna igen hosszú beszédet tartott volna, e' következő végzéseket jóvalotta. 1) Hogy a' nyomtatásbeli szabadság az Anglusoknak egy legdrágább jussok, és legditsőségesebb megkülömböztető jelek, és hogy az elválaszthatatlanül öszve van kötve az Esküttek' törvényes magokviselésének tisztaságával, és egyátaliban attól függ. 2) hogy az Esküttek törvényes foglalatossága' megszentelt és Constituzióhoz mértt jussának fontossága soha ditsőségesebben meg nem mutattatott, mint ezen *Hone* úr ellen indított perben, és az ő büntetés alól való feloldoztatásának módjában. — Ezen végzéseket egy akarattal minnyájan elfogadták. Lord *Cochrane* használatlan nem hagyta ezt a' Ministerek' motskolására adódott alkalmatosságot. De egyébaránt minden vigyázása mellett sem kerülhettem el, hogy ki ne nevéssék. Egyfelől az egekig magasztalta volna az Eskütteknél szokásban lévő törvényfolyamatját, ha belől az nem bántotta volna, hogy egyszer ötet magát is ez a' Törvénszék hü-nösnek, és szégyenkaróra ítélte, melly szörnyü megalátsonyító büntetéstől ötet tsak a' Regens Printznek kegyelme sza-

badította-meg. A' Lordnak egész szószaporítása tehát körülbelül ide ment-ki: „mikor a' Jury valakit megbüntet, megvesztegetett, és megroml tiszagóba áll az; mikor pedig a' bűnösöket feloldozza, akkor bátor, és független polgárok annak a' tagjai.“ Végre arról tévén jelentést, hogy még minekelőtte egy hónap elmúlik, egy példa nélkül való, kegyetlen, tsalárd, és áruló dolgot fog felfedezni, beszédét azzal a' buzdítással zárta-be, hogy a' feloldoztatottnak egészségéért méltó, hogy poharak üríttessenek. E' szerént tehát Hone úr ditsósággal megmenekedett minden bajtól. Több az, hogy azok a' *London-Tavernében* összegyülekezett személyek, kikről fellyebb volt szó, pénzt szedtek alá-írás ujjan a' számára, hogy ez által abbéli fájalmát enyhítsék, mellyet ez a' per okozott neki. Ez az így szedett pénz 1200 font Sterlingre megy.

* * *

Párisban adnak-ki Anglus nyelven egy ilyen tizmű irást: *Galignan's Messenger*. Ebben a' minap e' következő módon voltak Angliának minden birtokai elő adva. Európában lévő szigetei tesznek: 112,351 négyszegű mért-földeket, mellyeken 17 millió lakosok vannak, *Gibráltárt* 16,000, *Máltát* 95,000, *Helgolandot* 150 lakosokkal, és a' *Joniai Szigeteket* ide nem értvén. — Ásiában Indiát 51 millió, *Samatrá*t 4000, *Ceylont* 20,000 lakosokkal bírja. Amerikában *Kanada* 230,000, *Neu Foundland* 10,000, *Cap Breton* 5000, *Uj Skotzia* és *Uj Braunschweig* 40,000, *Jamaika* 285,000, a' *Bermudes Szigetek* 12,000, *Barbados* 90,000, *St. Christoph* 25,000, *Trinidad* 20,000, *St. Lucia* 10,000, *Nevis* és *Montserrat* 20,800, *Dominika* 16,2000, *Grenada* 25,000, *St. Vincent* 13,100, *Surinam* 46,000 la-

kosokkal van birtokában. Afrikában lévő Tartományai ezek, *Sierra Leone* 1000, — *Jóreményfoka* 65,000, *Szent Ilona* 5,500, *Moritz Szigete* 10,000 lakosokkal. Austráliai Tartományai között *Uj Süd-Wallis* majd szinte akkora mint Európa. de azért csak 15,500 lakosok lakják. Mindent össze véve az Angliai Királynak igazgatása alatt lévő föld 1,280,350 Angliai négyszegű mért-földből áll. Alattvalói 69,121,800-an vannak, és ha még *Hannoverát* is ide szám-láljuk, többre megy a' számok 70 mil-liónál. Az Orosz Birodalom melly rop-pant nagyságú? és még is Anglia lakosi-nak csak felével bir.

Német Ország.

A' *Wartburgi* inneplésre nézve Gr. *Edling* a' multt Dec. 19-dikén e' követke-ző kerülő-írást bocsátotta minden a' Weimari Nagy Hercezségben lévő Tiszviselekhöz: „Sietek az Urakat tudósítani affelől, hogy Herceg *Hardenberg*, és Gróf *Zichy* ö Excellentiája itt voltak, a' reájok bizott dolognak végbevitelére. Minthogy minden hamis vélekedéseknek szeretek minél hamarább nyakokra hág-ni, tehát ezen körülállásos tudósítást azért közlöm az urakkal, hogy annak egy-szeribe vegyék hasznát. Mind Herceg *Hardenberg*, mind Gróf *Zichy* ö Excellentiája a' Nagy Hercegnek tulajdon Fejedelmeiktől leveleket hoztak. Ezek a' levelek, tsalhatatlan próbáji lévén annak a' bizodalomnak, mellyel ö Felsegek az Austriai Császár és a' Prusz-szai Király a' Nagy Herceg eránt visel-tetnek, tökéletes részvételt gerjesztet-tek. Az a' kívánság, hogy a' Nagy Her-czeg a' maga részéről lenne munkás a' nyomtatásbéli szabadságnak a' szövetség napján szint olyan igasságos mint szabad-gondolkozáshoz illő módon lejendő meg-határozásában, tökéletesen megegyez ö

Kir. Nagy Herczegségének ohajtásával, a' ki szüntelen abban az értelemben volt, hogy egyáltalában szükséges volna közönségesen rendet szabni ezen tárgyra nézve, hogy Németországban a' rend és közérzés fentartassék. Minthogy Gr. Zichy ő Excja személy szerint akarta tapasztalni, hogy micsoda gondolkodás uralkodik Jenában; tehát szerentsém volt ő Excját oda vezetni, és ha egy Professornak *Wartburgban* kimutatott gondatlansága, és némely viszketeges eszü emhereknek a' 18-dik Octoberi innepről való írásaik Német Ország' jobb részének figyelmét méltán magokra vontákis: de elemben a' Jenai tanulók, és kivált képen ő Felségének az Austriai Császárnak alattvalói között olyan rend, és jeles gondolkodásmódja uralkodik, hogy ezek ő Excját eléggé meggyőzték affelől, hogy a' dolog telyességül nins úgy, mint azt festették. Ez a' következés mind azokat megeléghetheti, a' kik ezen dologban valóságos részt vettek, és mi magunknak szerentsét kívánhatunk, hogy annak megvisszálása Herczeg Hardenberg egyenesszívűségére, és Gróf Zichy ő Excjának megvilágosodott igasságszeretetére volt bízva. Ezen Méltóságoknak küldetése tsak szorosabban öszvetsatolhatta azokat a' köteleket, mellyek már olly régtől fogva ő Kir. Nagy Herczegségét az ő Felséges Fejedelmeikhez kötik 's a' t.

A' Weimari *Oppositionsblatt* nevű újság, melly az Austriai Udvarnak a' Prussziai Udvarnál lévő Követe Gróf Zichy ő Excjának indításából, azért a' tzikelyért, melly 266 számú darabjában Bétsről van írva, megtiltódott, e' folyó 1818-dik esztendőre ismét folyamathoz jött, kiadójinak azon az okon fundáltt kérések-re, hogy a' multt Dec. 1-ső napjától fogva más kezekre van annak írása bízva. Hanem ezek a' szavak: Saxoniai Nagy Herczegi Privilegiummal, többé

nem lesznek rajta; hogy minden balra való magyarázásnak eleje vétetődjön.

Északi Amerikai Egyesült Státusok.

Az Amerikai újságok ismét elkezdének arról a' szörnyü nagy kigyórol írni, mellyről a' minap mint tsak költeményről minden újságok elhallgattak: Egy New Jorki levél szerint, mind eddig a' *Long Islandi* vizekben tartózkodott az. Legutolján *Greenwich* körül látták; azt mondják, hogy tsak lassan uszkált, fejét mintegy 6 lábnyomnyira feltartotta a' vízből, és szinte olly sok habot hagyott maga után, mint valamely evező hajó.

Az Elölülőnek *Washingtonban* lévő szállásába Frantzia Országból vittek házi butorokat. Ezen az Amerikai Fabrikásoknak haragjok szörnyen felgerjedt, és több újságlevelekben ollyan tzikelyek jöttek ki, mellyekben a' nemzeti szorgalmatosság' elősegelésének szükségessége sürgettetik. De eléggé megfelelt ezekre a' panaszos írásokra a' *National-Advocat*. Nem tagadjuk, így ír ez, hogy a' dolog úgy van, de másképpen nem is lehet. Hol tsináltatunk itt tükröröket, Damasztokat firhangoknak, és székborítékoknak, órákat, és tsak egy pianofortét? A' mit itt lehetett tsináltatni, az itt is van véve. A' kisebb szobák tsupa ide való házi butorokkal vannak felkészítve. Osztan ez nem is a' Praesidensnek egyedül való akarátja, a' ki a' Status dolgaival igen nagyon el lévén foglalva egy meghitt emberére bízta az egész házieszközök dolgát, a' ki ismét nem más okból, hanem szükségből mivelte az említett panaszos dolgot.

Frantzia Ország.

Ennek az esztendőnek 1-ső napjától fogva a' Genie Corps General Stábjának a' tisztjei 400-ról 350-re szállittattak alá;

annak Generalisainak száma ugyan azon időponttól fogva 12 lesz. Azok a' tisztek kik ezen rendelésnél fogva tisztségeiket elvesztik, várakozási fizetést fognak kapni, azomban legelső jussok lesz, ha valahol valamely tisztség megüresül, annak kérésére.

A' *Fueldes* meggyilkolásáért tömlötben lévő személyek már eddig talán *Albyban* is vannak. *Madame Manson*-rol elébb a' volt a' hír, hogy magát terhesnek vallotta, most pedig egy Rhodézben költ levélben a' van róla, hogy férjétől a' törvényszék által elválasztatott, és egyellen egy gyermekét ennek tartozik által adni. Tsudálatos ennek az Aszszonyinak a' sorsa; ha ebbe a' gyalázatos perbe nem keveredett volna, alig lett volna valaha az a' szerentséje, hogy képe lefestessen, és képáros boltokban mint valami különösség árúttasson.

Párisban most egy mindenféle ördögségeket magában foglaló könyvnek nem sokára lejendő megjelenése tételtt közönségessé. A' könyvnek izimje ez: *Dictionaire infernal, ou Recherches et Anecdotes sur les démons, les esprits, les Fantomes, les spectres, les revenans, le loups-garons, les possédés, les sorciers, les salamandres les sylphes etc. etc.*

Spanyol Ország.

A' Király most a' lóartás megnevesítésére olly rendelést bocsátott közre, hogy a' Spanyoloknál nagyon módiban lévő öszvérek' tartását annyiban adó alá vetetik, hogy a' ki tsak tsupa pompázáshol tart öszvért, annak bizonyos summát kell attol, azoknak számához képest fizetni.

Azok a' kintstárlevelek (*Vales Reales*), mellyek az Usurpator alatt duplázattak, most semmivé tétettek. Azokat, mellyeket közönséges intézetektől vagy magános személyektől vettek-el, vissza

lehet venni. Azok mellyek a' Király távollétekor közönséges szolgálatra fordítottak, meg maradtak folyomotjokban. Hanem mind vesztenek betschből.

B é t s.

Ö Cs. K. Felsége Kiskaludi *Kisfaludy József* urat a' Cs. K. Armádnak Hadnagyot, a' Cs. K. Kamarási rangal méltóztatott kegyelmesen megtisztelni.

* * *

Az itt Bétsben nem régen felállott szemgyógyítást tanító Intézetet Olasz Országi Vice Király Rajner Ö Cs. K. Fő Hercegsége méltóztatott e' folyó hónap 15-dikén meglátogatni, melly nap ezen Intézetnek krónikájában mint igen nevezetes nap fel fog jegyeztetni. Mind a' gyűjteményeit ezen intézetnek, mind magát a' klinikát figyelmére méltóztatta a' Fő Herceg, és midőn a' betegéről tudakozódott volna, örömet láttatott kijelenteni, azt vévén feleletül, hogy többnyire mind meg fognak azok gyógyulni.

* * *

Itt az idő ez előtt néhány nappal úgy látszott, mintha tsak hi akarna tavaszodni, a' hó mind elolvadt, az utak szépen felszáradtak; azomban tegnap majd a' nap sütött, majd hó esett, majd ismét kitészta. A' szél folyvást fú, még tsak gyanítani sem lehet mit akar az idő? Talán tsak reánk is kiterjed az a' természeti változás, melly észak felé tapasztaltatott. Már hiszen ha melegebb lenne valanivel a' Climánk, nem lenne okunk a' panaszkodásra.

* * *

A' Cs. K. Gazdasági Társaság, Felséges Protectorának János Fő Hercegnek előlülése alatt a' multt Dec. 29-dikén ismét a' szokott helyen és rendtartások

előtt tartotta közönséges Gyűlését. Jelen voltak ezen, a' Koronaörökös Ferdinánd Cs. K. Fő Hercegsége, továbbá *Antal* és *Rajner* Fő Hercegek, nemkülömben *Maximilian* K. Fő Herceg, és a' társaságnak rendes tagjai. Felolvastattak ezen Gyűlésben azok a' megfontolni való kérdések, mellyekkel a' felső Status kormányza ezen társaságot megtszította, a' mellyek különösen a' gyapjuval való kereskedésnek előmozdítását tárgyazzák. *Hormányi - Tanácsos Jordán* úr egy próbamunkát olvasott fel annak kinyomozásáról, hogy nékint lehetne a' szemes gabonát megokasítani, és mitsoda különbség van e' földszínehez és a' vetés sűrűségéhez mért hasznok között? *B. Bartenstein* úr, a' gyökerező loherének (*Trifolium repens*); a' juhlegelők megjobbítására való hasznáról írt értekezését olvasta fel. *Sir John Sinclair* nek *the Code of agriculture* nevű könyvére nézve azt végezte a' Társaság, hogy azt minden haladék nélkül németre által kell fordítani az *Austriai Statutok* számára, és jegyzésekkel a' Szerzőnek kívánsága szerint meg kell bővíteni. Előmutattattak továbbá e' következő személyeknek gazdasági szerzeményeik: *i. Harder* úrnak műszer mustráji, *Maria Brunn*ban az *Erdei Tudományok* intézetében *Professor Hösch* urnak az erdei termésekre való készítményei, *Jan* urnak *Botanika* Professorának megszáritott *Austriai plántákból álló gyűjteménye*, mellyet a' Társaságnak ajándékozott, *Vösendorfi* kertész *Kochnak* olást illető példái, végre *Nagyban* — *Kereskedő Haan Samuel* urnak a' gyapju megtszítésára való próbái. Utoljára előmozdítások történtek.

* * *

Az 1816-dik esztendeji Jun. 1-ső napján felállított *Austriai Nemzeti-Bank-*

nak, tsak ideig óráig való *Direkciója* volt eddig. Most minekutánna ő *Felsőge* a' ki választatott 6 *Direktorokat* meg erősíteni, és *Kormányozót* maga méltóztatott volna annak számára kinevezni, mind az eddig volt, mind a' most rendeltetett *Direkció* e' folyó hónapnak 17-dikén külön külön olyan értelmű *híradásokat* hotsátottak közre, mellyeknél fogva ezen változást közönségesse kívánják tenni. Ezek a' *híradások* így következnek:

1)

Az ideig óráig való *Bank-Direkciónak Híradása.*

Annak a' *Bank-Direkciónak*, mellyet ő *Cs. K. Felsőge*, az 1816-dik esztendeji Jun. 1-ső napján az *Austriai Nemzeti Bank* felállítására nézve kijött *Felsőges Patens*nek rendszabásai szerint, ideig óráig rendelt vala, a' volt a' rendeltetése, hogy a' *Nemzeti-Banknak* a' foglalatosságait addig vigye, míg a' magoktól az *Actionariusoktól*, a' *Statutumoknak* meghatározásai szerint választatott *Bank-Direkció* a' dolgoknak folytatását magára által veheti. Ez az időpont már elérkezett, minthogy az *Actionariusok* *Biztoságától* kiválasztatott, és ő *Felsőgétől* meg erősítettett *Bank-Direkció* már megtette az arra megkivántató előre való készületeket, hogy a' *Nemzeti-Bank* dolgainak kormányozását által vehesse magára. Az ideig óráig való *Bank-Direkció* tehát e' folyó hónapnak 19-dikén minden foglalatosságait a' *Nemzeti-Banknak* minden *Kasszájival*, és *Hivatalaival* egyetemben, az ujjonnan rendelt *Direkciónak* által adja, és a' *Felsőges Patens* 12 §-a szerint maga magát feloldozza. Ettől a' naptól kezdve annakokáért a' *Bank* dolgaiban mindennek az új *Bank-Direkcióhoz* kell folyamodni, melly, foglalatosságainak folytatásában követendő módjáról, egy a'

Felső Status igazgatásától megerősített utmutasást fog közönségessé tenni.

Költ Bétsben Jan. 17-dikén 1818.

Gróf Nemes Ádám,
ideig óráig való Bank-Kormá-
nyozó.

Gr. Mitrovsky Aloiz
ideig óráig való Bank-Di-
rektor.

Hippenmayer János Konrad
ideig óráig való Bank-Di-
rektor.

2)

Az ujjonnan rendeltt Bank-Di-
rektziónak Hiradása.

Minekutánna ő Cs. K. Felsege azo-
kat a' Bank-Direktorokat, kiket a' privile-
giáltt Austriai Nemzeti Banknak kegyel-
mesen adott Statutumok 30 §-a szerint
az Aktzionariusoknak bizonyos meghatá-
rozott számú Biztossága választott, meg-
erősíteni, és ugyan azon Statutumok 29-
dik §-ához képeest a' Kormányozót, és
annak képviselőjét is kinevezni méltóztat-
t; ez az ujjonnan rendeltt Bank-Di-
rektzió azon volt, hogy a' megkívántató
előre való munkalódásnál fogva magát
minél elébb olyan karba és állapotba
helyheztesse, hogy a' dolgoknak igazga-
tását által vehesse. Minthogy pedig már
ezek tökéllésségre hajtattak, és az ide-
ig óráig való Bank-Direktzió e' mái na-
pon költ Hiradásánál fogva magát felol-
doztatottnak lenni kijelentette; az új
Bank-Direktzió tehát kötelesnek érzi
magát, hogy az egész Bank' értékét, úgy
szinte a' Banknotákat, és mind azt, vala-
mi azoknak készítésekre szükséges, tu-
lajdon zárja, és igazgatás alá vévén, a'
közönségnek tudtára adja, hogy foglala-
tosságait e' hónapnak 19-dikétől fogva
fogja folytatni, és hogy ennél fogva min-
den ember, a' kinek az Austriai Nemzeti

Bankal valami elintézni való dolga van,
tsak hozzá folyamodjon. Hivatalának a'
helye, minden alatta lévő kaszszákkal's
hivatalokkal egyetemben most is ott van
a' hol eddig volt, t. i. a' Singer nevű
utczában a' Bankházban, a' mellyben mind
addig, míg magának tulajdon háza lesz,
a' Felső Status-Kormány, szüleéges maga
elrendelését megengedte. A' Banknak
foglatatosságai a' Felső Statutumokban ki-
vagnak szabva, de azon utcsításban is,
melly azelőtt gondoltatott ugyan ki, ha-
nem most ismét kidolgoztatott, és felü-
helyen megerősítettett, — közelebből
vannak érdekeltette. Itt tsak annyit szük-
séges említeni, hogy ez idő szerént elő-
ször tsak háromféle dolgot folytat az
új Bank-Direktzió, úgymint: az Aktziák
betétele' dolgát, a' kiváltó-intézetet, és
az Escompt dolgát, követhetéképpen a'
giro, a' letett jószágok, és költsönözés-
dolgához, mellyekről az Utcsításnak 6,
7, és 8-dik Szakaszában van szó, majd
tsak akkor fog hozzá, mikor ez az idő-
pont utóbb a' közönségnek tudtára fog
adattatni. Ehez képeest mostanság nem
is lesz több mint 3 kaszsa a' Nemzeti-
Banknál, t. i. a) a' közép-ponti kaszsa;
b) a' kiváltó kaszsa; c) és az Escompt-
kaszsa. Mind a' három az innep- és Va-
sárnapokon kívül, minden nap déli előtt
9—12, déli után pedig 3—6 óráig a' kö-
zönségnek szolgálatjára nyitva van.

A) A' középponti kaszsa, több kisza-
bott foglatatosságai mellett arra való is,
hogy

1) az Aktziákra való betevést a' kö-
zönségtől elfogadja.

2) Ezért Aktzia-Leveleket adjon-ki,
és azokat körül írja.

3) Az osztozási summákat az Actiona-
riusoknak kifizesse.

A' mi az elsőt illeti; a' privilegiáltt
Austriai Nemzeti Bankba való betevésnek,

melly a' Statutumoknak 1. §-a szerint minden Aktziáért 1000 Váltó, és 100 Conv. forint lefizetésével esik meg, mostantol fogva így kell megtörténni, hogy a' Bankkasszáknak munkálkodásokat éppen csak a' Banknál folyó pénzbetsre szorítván, a' Váltó Czédula, hasonlóképpen a' Bankházban találtató Cs. K. költsönözö kasszába, a' húszaspénz pedig az Escomptkasszába tétessen, minden Aktzia' betevésért külön adandó levelek mellett, és ezen levelek azután a' közép ponti kasszánaál mutattassanak-be, a' melly ellenben azok helyett

(2) minden feleknek az eddig való formára készített Aktzia-utasítást ad kezekbe. Ezt a' felek addig az időpontig megtartják, míg a' rendes Aktzia Leveleket, mellyeknek készítése már munkába vétetett, tökéletesen készen való létek pedig majd utóbb hírül adatik, ezen Utasító Leveleknek vissza adása mellett kézhez lehet venni.

A' mi a' 3-dik pontot illeti; ez a' kassa ugyan csak az 1818 dik esztendeji Julius 1-ső napján kezd-el a' leg első fél esztendeji osztozó-summát fizetni; minekutánna mindazáltal több Aktzionariusok a' nekik járó osztozó summát 1817-dik esztendőre az ideig óráig való Bank-Direkziótól még fel nem vették, ezeket a' hátra maradott summákat is a' közép ponti kassza fogja a' jussokat behizonyító Aktzionariusoknak stempelezett nyugtató-írások mellett kifizetni.

B. A' kiváltó kassa mindennek

1) a' Banknotákat Conventziós pénzre, és viszont

2) ezt az ezüst pénzt Banknotákra, valamint

3) nagyobb Banknotákat kisebbekre, kisebbeket nagyobbakra a' feleknek kívánsága szerint, minden nehézség nélkül fel fogja váltani.

C) Az Escompt-kasszánaál ez a' kötelessége:

1) hogy az Escomptra való portékákat az erre rendeltetett órákon, innép vasárnapokon szerdán és szombaton kívül, minden nap 3—5ig, a' már esmeretes A. Laistromnak által adása mellett által vegye.

2) A' jóváhagyott B. Laistromot a' megtartott Váltólevelek eránt az Escomptból kizárt portékákkal egyetemben a' feleknek által adja, és

3) Az Escompt alá bocsátott portékáknak árrát az Escomptnak kivonása után lefizesse.

Egyébaránt a' privilegiáltt Austriai Nemzeti Banknak Aktzionarius Urai ezenel meghivatnak, hogy ha talán a' Felsőleges Statutumoknak és a' megerősített utmutatásnak nyomtatványát kívánnák megszerezni, azt a' Bank' Benyujtó-Protocollumában megkaphatják.

Költ Bétsben Jan. 17-dikén 1818.

Gf. Dietrichstein József Károly
Bank Kormányozó.

Nem. Geymüller János Henrik
Kormányozói képviselő.

Nemes Steiner Menyhárt
Bank-Director.

Száz forint huszas pénzért, adtak Váltó czédulában: =
Januárius 16-dikán 299 — 17-dikén 299 — 19-dikén 299 $\frac{1}{4}$ — forintot.

Hazai Dolgok és egyéb Toldalékok.

Magyar Ország.

A' Hazai tudományos nevelés' állapotját illeti az a' rövid statistikai jegyzés, mellyet a' Budai Német újságnak 5-dik száma darabjában lehet olvasni. Ennyiből áll az: a' Magyar hazában a' Római Catholicusoknak 63 Gymnasiumaik vannak. Ezek közül 49, Szerzeteseknek kormányozására van bízva. A' Piaristák' szerzete mind tagjainak, mind a' reájók bízattatva lévő Gymnasiumoknak számára nézve a' többit mind sellyül mulja. A' szerént a' laistrom szerént, melly minden esztendőben kiszokott adati, a' multt esztendőnek vége felé 27 házokban (2: ezek között Erdélyben van) 455 tagjai voltak annak, t. i. *Beszerzésen* (Erdélyben) 5; *Brezsnóházyán* 10; *Korponán* 7; *Kolosváron* (Erdélyben) 20; *Kalotsán* 10; *Debretzenben* 8; *Tatában* 12; *Nagy Kanisán* 7; *Nagy Károlyban* 10; *Keiskeméihen* 25; *Leuwenzen* 9; *Nyitrában* 24; *Pesten* 17; *Podolinban* 14; *Privitzén*, hol az egész hazában a' leg régibb Piarista klastrom van, úgymint a' melly 1665-től fogva áll-fenn, 27; *Rosenbergen* 6; *S. A. Újhelyen* 7; *Szt. Györgyön* 22; *Selmetszen* 8; *Szegeden* 16; *Szigethen* 8; *Temesváron* 7; *Trentsinben* 27; *Magyar Ovárott* 8; *Vátzon* 25; *Veszprémben* 7; *Szebenben* 7. — A' Piaristák után következnek mindjárt a' Benedictinusok, kik e' következő helyeken tanítanak: *Esztergom*, *Köszeg*, *Komárom*, *Sopron*, *Pápa*, *Poson*, *Győr*, *Nagy-Szombath.* — A' Praemonstratensisek alatt lévő Gymnasiumoknak helyei ezek: *Nagy Várad*, *Kassa*, *Keszthely*, *Lötse*, *Rosnyó*, *Szombathely.* Ferentz Szerzetesbeliek tanítanak *Baján*, *Eperjesen*, *Eszéken*, *Gyöngyösön*, *Szakoltzán*. Cisterciák *Egerben*, *Pétsen*, *Féjérváron*. Végre Minoriták *Miskoltzon* és *Nagy Bányán*.

Budán kétsibe múlt, hogy 15 embernek szomorú vége nem lett a' vakmerő bátorság miatt. E' folyó hónap 8-dikán dél tájban a' Duna, *Pest és Buda* között be fagyott, azomban valamivel alább a' Margit Sziget mellett még ment a' jég. A' hajósok ezzel nem gondolván, egyre jöttek mentek egyik parttól a' másikra. Este felé a' mint egy deréglye a' víznek szinte a' közepén megy, úgy a' jég darabok közé keveredett, hogy sem elora sem hatra nem tudott szabadulni. A' rajta lévő személyek segítségért kiálttak, és csak ugyan szerentsélesen ki is fogták őket.

* * *

T. *Pest* Vármegye e' f. h. 6-dikán ismét új árrát szabta a' lisztnek és kenyérnek *Pest*'s *Buda* városaira nézve. E' szerént 1. Mása 1-ső rendű Lisztáng 25 for. 56 xr., — 2-dik Rendű 22 for. 9 xr.; — Zsemlelisztnek mázsája 13 for. 55 xr., — Rozsliszté 17 for. 2 xr. — Kenyérnek való 3 for. 15 xr. — Egy *Pesti* méző korpá 3 for. 59 xr.; 1 ső rendű Darakása 26 for. 55 xr.; másod rendű 25 for. 55 xr. — 1 xros legjobb lisztből való zsemlelnek 1 $3\frac{1}{4}$ latot; a' rendesnek 2 $1\frac{1}{4}$ latot. — ánizsos szarvasnak 1 latot, — garrós fehér kenyérnek 6 $5\frac{1}{4}$ latot, rozslisztből valónak 8 $3\frac{1}{4}$, fekete pék kenyérnek 10 $2\frac{1}{4}$ latot kell nyomni.

Posonból Jan. 16-dikán. E' napokban egy veszett kutya a' mezőről beszaladván a' városba, egész *Posont* rémülésbe hozta. Ez a' kutya már az úton egy nyulat ezer darabokra szagatott; a' nyúl hogy 's mint esett körmei közé, azt nem lehet tudni. Benn a' városban 16 emberek siratják az említett kutyának *Posonba* való vetődését, kiket ott megmárt. Né-mellyek ezen szerentsétlenek közül bizonyosan meg sognak halni. Az emhereken kívül még egynéhány kutyákat is megharapdált ez a' veszett kutya. Végre kardal megvagdaltatván, és kövekkel 's botokkal öszre törvén, csakugyan vége lett.